

Σχέσεις ασφυκτικού εναγκαλισμού δημοσίου - εργολάβων

ΟΣΕΟΚ-ΕΤΕΚ: Ευθύνες στο κράτος για το στρεβλό σύστημα ανάθεσης έργων

της
Αντωνίας Λαμπράκη

Μια αλυσίδα που αποτελείται από πολυούς συμβαλλόμενους, κράτος-δημόσιο, μηχανικούς και αρχιτέκτονες και εργολάβους, με τον καθένα να καλείται να διεκπεραιώσει αποτελεσματικά τη δική του ευθύνη και όλοι μαζί να εξυπηρετήσουν το στόχο της ορθολογιστικής διαχείρισης του δημοσίου χρήματος και της προαγωγής της αειφόρου ανάπτυξης.

Μια αλυσίδα στην οποία εντοπίζονται αδύναμοι κρίκοι. Που λειτουργεί στη βάση ενός παθogenούς συστήματος. Με αποτέλεσμα ολοένα και συχνότερα οι σχέσεις δημοσίου-εργολάβων να οδηγούνται στα άκρα και τη λυπητερή να την πληρώνει η κοινωνία.

Αναντίλεκτα, η μεγαλύτερη ευθύνη για την εξέλιξη αυτής της παθogenείας βαρύνει το κράτος που αναθέτει τα έργα και οφείλει να θέτει αυστηρότερο πλαίσιο και δικλίδες ασφαλείας. Τις τελευταίες ημέρες απασχόλησε τη Βουλή η μη ολοκλήρωση της ανέγερσης της νέας πτέρυγας του Νοσοκομείου Λάρνακας.

Πρόκειται για ένα ημήμερο οκανθαλδούδους καθυστέρησης που έξι χρόνια κατασκευάζεται και παραμένει ημιτελής. Η κατασκευή, συνολικού εμβαδού 23.500 τ.μ., κόστους πέραν των 20 εκατ. ευρώ άρχισε τον Σεπτέμβριο του 2013 και το συμβόλαιο προέβλεπε παράδοση εντός της επόμενης τριετίας. Ακολούθησε γοϊτανάκι χρονικών παρατάσεων από μέρους της κυβέρνησης. Η πρώτη παράταση δόθηκε ως τον Δεκέμβριο του 2017, ακολούθως ο εργολάβος πιστώθηκε με χρόνο ως τον Απρίλιο του 2018 και αργότερα ορίστηκε νέα ημερομηνία παράδοσης του έργου -την άνοιξη του 2019. Πρόσφατα δόθηκαν ακόμη δύο μήνες στην εταιρεία, ως τον προσεχί Ιούνιο. Σε μερικές εβδομάδες θα διαφανεί αν αυτή είναι η τελευταία.

Στη χώρα των τριών "ου", δηλαδή του "κουτουρού", ακριβοπληρώσαμε την καθυστέρηση ολοκλήρωσης και άλλων έργων, του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, της πλατείας Ελευθερίας κ.λπ.

Ανάγκη αναθεώρησης των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων

Στην ανάγκη αναθεώρησης του θεσμικού πλαισίου που διέπει τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων συνηγορούν οι φορείς των οργανωμένων εργολάβων και μηχανικών, καταλογίζοντας ανοχή και σοβάρει ευθύνες στην κυβέρνηση και στις τεχνικές υπηρεσίες του δημοσίου, για την προβληματική κατάσταση που εκτοξεύει το κόστος κατά πολλά εκατομμύρια ευρώ. Κοινό αίτημα το αυστηρότερο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και η εισαγωγή μηχανισμών ελέγχου και αξιολόγησης.

«Κάθε δημόσια σύμβαση περιλαμβάνει ρήτρες-θεραπίες που προβλέπουν μέχρι και τερματισμό ενός συμβολαίου, αν κριθεί ότι ο εργολάβος είναι εκτός των συμφω-υπθέντων», δηλώνει ο Κώστας Ρουσιάς, πρόεδρος της Ομοσπονδίας Συνδέσμων Εργολάβων Κύπρου-ΟΣΕΟΚ, καλώντας τις αρμόδιες υπηρεσίες «να αναλάβουν τις ευθύνες τους και αν εκτιμούν ότι πρέπει να τερματιστεί η σύμβαση ανέγερσης της νέας πτέρυγας στο νοσοκομείο Λάρνακας, τότε να το πράξουν, κατά τρόπο τεκμηριωμένο».

Συνάμα, ο κ. Ρουσιάς εγείρει μια άλλη παράμετρο, αυτή της κατακράτησης από το κράτος δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ, το λαβείν των εργολάβων για έργα που κατασκευάζουν ή και ολοκλήρωσαν, με αποτέλεσμα οι επιχει-

ρηματίες να στερούνται ρευστότητας. Ο πρόεδρος των εργολάβων επικρίνει τις τεχνικές υπηρεσίες του δημοσίου υποστηρίζοντας ότι αδικαιολόγητα καθυστερούν την έκδοση διατακτικών πληρωμής.

Επίσης, ο κ. Ρουσιάς κακίζει την πρακτική επιλογής εργοληπτικής εταιρείας «με αποκλειστικό γνώμονα τη χαμηλότερη τιμή, ως τα άλλα στοιχεία, να είναι δευτερευουσής σημασίας», προσθέτοντας ότι «αν κριθεί υπερβολικά χαμηλή η προσφορά, πρέπει να απορριφθεί διότι σημαίνει ότι θα είναι εις βάρος της ποιότητας». Ο κ. Ρουσιάς σημειώνει επίσης ότι ο προϋπολογισμός ενός έργου που αναγράφεται στα έντυπα προσφοράς θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα μελέτης εγκεκριμένων επιμετρητών ποσοτήτων «διότι συχνά κοστολογείται χαμηλά μια κατασκευή, αλλά στην πορεία διαφοροποιούνται διάφορες παράμετροι και η εργοληπτική εταιρεία καλείται να εργαστεί με άλλα οικονομικά δεδομένα».

Ο κ. Ρουσιάς υποδεικνύει την ανάγκη εισαγωγής διαδικασιών ταχείας επίλυσης διαφορών μεταξύ εργολάβου-δημοσίου. «Αυτές οι διαφορές δεν λύνονται στα Δικαστήρια, για να τρέχει μερικά χρόνια ο εργολάβος να βρει το δικαίό του, ας εξετάσουμε πώς λειτουργεί στην Ευρώπη το σύστημα διαιτησίας και επιδιαιτησίας, δεν θα ανακαλύψουμε τον τροχό», υπέδειξε.

Έμφαση στη λειτουργικότητα και αισθητική

Σε ανάλογο πνεύμα και η τοποθέτηση του πρώτου αντιπροέδρου του ΕΤΕΚ, Κωνσταντίνου Κωνσταντή, ο οποίος καταλογίζει στο δημόσιο «σοβαρές ευθύνες για την προβληματική κατάσταση» υποδεικνύοντας ότι «το κράτος στερείται μακρόχρονο και σαφούς στρατηγικό σχεδιασμό ως προς τα έργα υλοποίησης και τη χωροθέτησή τους, με αποτέλεσμα συχνά να πιέζει για εκπόνηση μεγάλων έργων και παράδοση χθες ή και προχθές».

Ο πρώτος αντιπρόεδρος του ΕΤΕΚ ψέγει

το δημόσιο «που επιλέγει τη χαμηλότερη τιμή εκτέλεσης ενός έργου, παραβλέποντας άλλες ουσιαστικές παραμέτρους, όπως η ποιότητα, η λειτουργικότητα και η αισθητική του, η τεχνική εμπειρία, η αξιοπιστία και ο επαγγελματισμός ενός εργολάβου».

«Πώς επιτρέπεται», διερωτάται ο κ. Κωνσταντής, «ένας εργολάβος εκπρόθεσμος στην παράδοση έργων ή εμπλεκόμενος σε οικονομικά σκάνδαλα να επιβραβεύεται, και να επιτρέπεται η συμμετοχή σε διαγωνισμούς ή το δημόσιο να του εμπιστεύεται την ανάθεση άλλης κατασκευής»;

Μετά, συμπλήρωσε, διερωτόμασε «πού πάει η εγχώρια κατασκευαστική βιομηχανία και πώς σε περίοδο κρίσης έχουν εμφανιστεί οι σοβαροί επαγγελματίες εργολάβοι, διότι δυστυχώς το δημόσιο δεν προάγει τον υγιή ανταγωνισμό». Ολοκληρώνοντας ο κ. Κωνσταντής ξεκαθάρισε ότι κατασκευάζονται εξαιρετικά έργα από επαρκείς και αξιόπιστους εργολάβους και μηχανικούς.

Γενικό Λογιστήριο: Θεραπίες κατά της παθogenείας

Πρωτοβουλία για εξορθολογισμό της καθ' ομολογία προβληματικής κατάστασης με τις δημόσιες συμβάσεις κατασκευής έργων, αναλαμβάνει το Γενικό Λογιστήριο. «Αντιμετωπίζουμε μια στρεβλή κατάσταση, με υποτιμολογήσεις έργων, μεγάλη πολυπλοκότητα στα έγγραφα συμβολαίων, με καθυστερήσεις στην αποπληρωμή υποχρεώσεων του κράτους, και εξελικτικά δημιουργήθηκε μια σχέση εξάρτησης και ασφυκτικού εναγκαλισμού μεταξύ δημοσίου και εργολάβου», δήλωσε ο Φίλιππος Κατράνης, προϊστάμενος της διεύθυνσης δημοσίων συμβάσεων στο Γενικό Λογιστήριο.

Σύμφωνα με τον κ. Κατράνη, το Γενικό Λογιστήριο ως αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, δρομολογεί διαβούλευση με την ΟΣΕΟΚ, το ΕΤΕΚ και τμήματα του δημοσίου που ασχολούνται με την εκπόνηση έργων, με στόχο την επίλυση των χρόνιων παθogenειών και την υιοθέτηση διαδικασιών που θα εδράζονται σε πιο επαγγελματική βάση. «Στόχος μας είναι να δρομολογηθούν τέτοια μέτρα, ώστε οι διαδικασίες να διεκπεραιώνονται από επαγγελματίες και πιστεύουμε ότι έτσι θα δοθεί ώθηση στους οικονομικούς φορείς που ενδιαφέρονται να διεκδικήσουν έργα να είναι πιο επαγγελματίες», δήλωσε.

Η δημιουργία μηχανισμών ταχείας εκδίκασης διαφορών είναι το άλλο ζήτημα που εξετάζει το Γενικό Λογιστήριο. «Είναι παράλογο 10 και πλέον χρόνια μετά την ολοκλήρωση έργων, ακόμη να εμπλεκόμενα μέρη να αντιδικούν ενώπιον δικαστηρίου», δήλωσε ο κ. Κατράνης, σημειώνοντας ότι η όποια απόφαση δεν είναι δικαιολογητή. Το ζήτημα μάς απασχολεί και θα βρούμε ορθολογικές λύσεις προς όφελος όλων των συμβαλλόμενων μερών, είπε.

ΕΤΕΚ: Ζητούμενο η ταχεία επίλυση διαφορών

Τη δική του οπτική κατέθεσε ο Στέλιος Αχνιώτης, πρόεδρος του ΕΤΕΚ, ο οποίος σημείωσε ότι «το πρόβλημα των καθυστερήσεων, των αντιδικιών και της υπέρβασης του προϋπολογισμού στα έργα, ιδιαίτερα του δημοσίου, αποτελεί από τα σοβαρότερα προβλήματα που ταλανίζουν την κατασκευαστική βιομηχανία». Το πρόβλημα αυτό απασχόλησε και απασχολεί τους εμπλεκόμενους και το ΕΤΕΚ, ως φορέας των μηχανικών και ανεξάρτητος σύμβουλος της Πολιτείας, δήλωσε ο κ. Αχνιώτης, σημειώνοντας ότι για να δο-

θούν λύσεις πρέπει να αναζητηθούν οι αιτίες που τα προκαλούν και ταυτόχρονα να υποβληθούν διαδικασίες όσον αφορά την εφαρμογή μεθόδων ταχείας διαχείρισης και επίλυσης διαφορών, που προκύπτουν στην εξέλιξη της κατασκευής των έργων, διότι η μη έγκαιρη επίλυση επιφέρει πρόσθετο κόστος και πλήττει καίρια το κλίμα συνεργασίας και εμπιστοσύνης που πρέπει να υπάρχει μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, (κύριος του έργου, εργολάβοι, σύμβουλοι, αρχιτέκτονες και μηχανικοί). Ο κ. Αχνιώτης υπέδειξε ακόμη

«η μέθοδος προώθησης και υλοποίησης ενός έργου, η πληρότητα των μελετών και εγγράφων της σύμβασης, η σωστή τιμολόγηση και άλλων υποχρεώσεων, το ποσό κατακύρωσης της προσφοράς, η αμεσότητα στην ανταπόκριση των εμπλεκόμενων στις συμβατικές τους υποχρεώσεις, ο επαγγελματισμός, η ταχεία επίλυση των διαφορών που αναφύονται είναι βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν την επιτυχή ολοκλήρωση ενός έργου και η επίλυση τους έχει να κάνει με το νομοθετικό πλαίσιο και κάθε εμπλεκόμενο μέρος».

